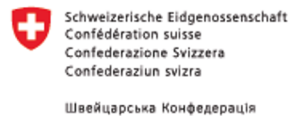

АТЕСТАЦІЯ ПО-НОВОМУ: ЩО ТРЕБА ЗНАТИ

ВЕБІНАР ПРОЄКТУ DECIDE

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Міністерство розвитку
громад та територій України

DOCCU
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

PÄDAGOGISCHE
HOCHSCHULE
ZÜRICH

**PH
ZH**

ОТГ
АСОЦІАЦІЯ

Порядок проведення атестації

- До 20 вересня створюється атестаційна комісія.
- До 10 жовтня скласти і затвердити список педагогічних працівників, які підлягають черговій атестації в наступному календарному році, строки проведення їх атестації та графік проведення засідань атестаційної комісії
- Протягом 5 днів оприлюднити на сайті списки, графік засідань атестаційної комісії, строк та адресу електронної пошти для подання педагогічними працівниками документів.
- Протягом наступних 5 днів приймаються документи та реєструються секретарем. До 20 грудня до атестаційної комісії подаються заяви на позачергову атестацію, затверджується список на позачергову атестацію.
- Протягом 5 днів оприлюднити на сайті списки, зміни до графіка засідань атестаційної комісії
- Атестаційна комісія розглядає документи педагогічних працівників, які атестуються, може прийняти рішення про вивчення практичного досвіду їх роботи

Порядок проведення атестації:

- Не пізніше п'яти робочих днів до дня проведення засідання вручається запрошення на засідання атестаційної комісії До 1 квітня приймається рішення про результати атестації педагогічних працівників
- Упродовж трьох робочих днів з дати прийняття відповідного рішення атестаційної комісії перший примірник атестаційного листа видається педагогічному працівнику під підпис та/або надсилається у сканованому вигляді на його електронну адресу, другий - додається до його особової справи.
- Не пізніше трьох робочих днів з дня отримання рішення атестаційної комісії видається відповідний наказ, упродовж трьох робочих днів із дня його прийняття має бути поданий до бухгалтерії Педагогічні працівники повинні бути ознайомлені з наказом упродовж трьох робочих днів із дати його видання під підпис.
- Оплата праці з урахуванням результатів атестації проводиться з дати видання наказу за результатами атестації.

Особливості роботи:

- Атестаційна комісія також може надсилати інформацію про проведення засідань працівнику на електронну адресу, яку він вказав у заяві, запрошувати, надсилати сканований підписаний атестаційний лист.
- У новому Положенні враховані й форс-мажорні обставини, які унеможливають проведення засідання атестаційної комісії чи роботу атестаційної комісії. Атестацію можна відтермінувати до закінчення надзвичайних обставин, які спричинили відтермінування.

- Раніше для присвоєння вищих кваліфікаційних категорій та спеціалізованих звань, таких як «старший вчитель», «старший вихователь», «вчитель-методист», та «вихователь-методист», відповідальні були лише атестаційні комісії II і III рівнів.

Комісії I рівня, які діють на рівні освітнього закладу, могли лише вносити пропозиції щодо присвоєння вищих кваліфікацій або педагогічних звань атестаційним комісіям вищих рівнів.

- Однак згідно з новим Положенням рішення щодо присвоєння вищих кваліфікаційних категорій та звань тепер може приймати атестаційна комісія на рівні освітнього закладу. Єдина виняткова ситуація, коли атестаційна комісія I рівня не має права приймати рішення, це у випадку атестації керівника закладу освіти.

Вимоги до роботи секретаря атестаційної комісії

Секретар атестаційної комісії:

- приймає, реєструє та зберігає документи, які подали педагогічні працівники, до розгляду та під час розгляду їх атестаційною комісією;
- організовує роботу атестаційної комісії, веде та підписує протоколи засідань атестаційної комісії;
- оформлює та підписує атестаційні листи;
- повідомляє педагогічним працівникам про місце і час проведення засідання атестаційної комісії, якщо їх запросили на засідання;
- забезпечує оприлюднення інформації про діяльність атестаційної комісії: розміщує її на сайті закладу освіти, органу управління у сфері освіти.

Досвід особи, що атестується

- Атестаційна комісія може ухвалювати рішення про вивчення практичного досвіду педагогічного працівника, який атестується.
- раніше атестаційна комісія обов'язково мала відвідувати заняття, уроки, позаурочні заходи педагога, який атестується,
- У випадку якщо немає питань до педагогічної діяльності працівника, то достатньо тих документів, які він подав до атестаційної комісії.

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Сертифікація як проходження атестації

- Якщо педагогічний працівник успішно пройшов сертифікацію, її зараховують як проходження атестації. Сертифікація також є підставою для присвоєння педагогу відповідної кваліфікаційної категорії та/або педагогічного звання.
- Зарахування сертифікації здійснюється один раз протягом строку дії сертифіката під час чергової або позачергової атестації педагога, що проводять за його ініціативи.

Атестація є обов'язковою

- Атестація може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, окрім випадків, визначених пунктом 7 розділу III цього Положення.
- Атестація проводиться **не раніше ніж через рік** після призначення педагогічного працівника на посаду.

Атестаційна комісія

- Відповідно до пункту 1 розділу II, атестаційні комісії I рівня створюються в закладах освіти, відокремлених структурних підрозділах, у яких працює більше 15 педагогічних працівників. Відповідно до пункту 8 розділу II, атестаційна комісія II рівня атестує педагогічних працівників закладів освіти, у яких працює менше 15 педагогічних працівників. У результаті у закладах освіти, де налічується рівно 15 педагогічних працівників, вони позбавлені можливості атестуватись. У випадку наявності у закладі чи установі освіти 15 педагогічних працівників доцільно скористатися нормою абзацу шостого пункту 1 розділу II Положення № 805, яким встановлено: «У разі відсутності таких атестаційних комісій, тобто I рівня чи II рівня, їхні функції, визначені цим Положенням, виконують атестаційні комісії II-III рівнів органів управління у сфері освіти за місцезнаходженням суб'єктів освітньої діяльності.».
- Тобто у закладі, установі освіти, у якій налічується 15 педагогічних працівників, їхня атестація здійснюється атестаційними комісіями II рівня.

Зміни в проведенні засідання атестаційної комісії

- Засідання атестаційної комісії можна проводити в режимі відеоконференцій.
- Кожен педагогічний працівник має право подавати відповідній атестаційній комісії атестаційні документи в електронній формі: формат PDF, кожен документ окремим файлом.
- Комісія повинна підтвердити отримання документів.
- Атестаційна комісія також може надсилати інформацію про проведення засідань працівнику на електронну адресу, яку він вказав у заяві, запрошувати, надсилати сканований підписаний атестаційний лист.

Змінили вимоги до позачергової атестації

- Позачергову атестацію можна проводити не лише за ініціативою педагогічного працівника, **а й за ініціативою керівника закладу освіти, якщо він встановив погіршення результатів роботи працівника.**
- Також позачергову атестацію керівника закладу освіти можуть проводити, якщо внаслідок проведення інституційного аудиту в закладі освіти експерти виявили низьку якість освітньої діяльності.

- позачергова атестація (п.5-7 Положення)

Особливості:

- уточнено і розширено коло ініціаторів та підстав позачергової атестації
- варто звернути увагу на терміни міжатестаційного періоду та позачергової атестації (особливо за ініціативою педагогічного працівника).

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Змінили вимоги до голосування

Нове Положення дозволяє комісії самій визначати, як проводити голосування: відкрито чи таємно.

Відмітку про це потрібно зробити у протоколі.

Збільшили автономію закладів освіти

- Присвоєння вищої кваліфікаційної категорії педагогічному працівнику – рішення атестаційної комісії закладу освіти

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Скасували вимогу щодо присутності педагога на засіданні атестаційної комісії

- Педагог може бути присутнім на засіданні атестаційної комісії, якщо забажає або якщо виникли питання у членів атестаційної комісії чи до тих документів, які подав педагог, чи до певних показників роботи працівника тощо.

Спростили норму щодо підписання протоколу та атестаційних листів

- протокол засідання атестаційної комісії, й атестаційні листи мають підписувати лише голова та секретар атестаційної комісії.

Змінили вимоги щодо вивчення практичного досвіду педагога

- Якщо немає питань до педагогічної діяльності працівника, то достатньо тих документів, які він подав до атестаційної комісії (без вивчення практичного досвіду).

Визначили сертифікацію як проходження атестації

- Сертифікацію зараховують як проходження атестації.
- Сертифікація також є підставою для присвоєння педагогу відповідної кваліфікаційної категорії та/або педагогічного звання.
- Зарахування сертифікації здійснюється один раз протягом строку дії сертифіката під час чергової або позачергової атестації педагога, що проводять за його ініціативи.

- Атестація педагогічних працівників є обов'язковою. Передбачено, що педагогічний працівник проходитиме чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років.
- Атестація може бути черговою або позачерговою.
- Позачергова атестація може проводитись за ініціативою керівника у разі зниження якості педагогічної діяльності вчителя.
- Також позачергова атестація може проводитись і за ініціативою педагога у разі здобуття ним певних професійних досягнень.
- Мінімальний загальний обсяг підвищення кваліфікації вчителів, необхідний їм для проходження атестації, становитиме не менше ніж 150 годин або 5 кредитів ЄКТС упродовж п'яти років.
- Учителям початкових класів, які до набрання чинності цим наказом успішно пройшли сертифікацію і мають чинні сертифікати, проходження сертифікації зараховується як проходження чергової або позачергової) атестації із присвоєнням наступної чи збереженням присвоєної кваліфікаційної категорії чи педагогічного звання.

Основні документи з атестації педагогів – це накази, протоколи, атестаційний лист, характеристика діяльності, листи-клопотання, заяви, подання.

Період проведення атестацій визначається наказами:

- перший – про створення атестаційної комісії.
Термін до 20 вересня (п. 2.6 Типового положення);
- другий – про результати атестації.
Після завершення атестацій останнього засідання комісії

- Якщо атестаційна комісія ухвалила позитивне рішення про результати атестації працівників, директор закладу освіти або орган управління освітою видає наказ про присвоєння кваліфікаційних категорій (встановлення тарифних розрядів), педагогічних звань. Це відбувається протягом п'яти днів після засідання атестаційної комісії.
- Наказ у триденний строк доведіть до відома педагогів, які атестувалися, під підпис. Копію наказу подайте бухгалтерії. Вона нарахує педагогам, які атестувалися, заробітну плату відповідно до присвоєних їм кваліфікаційних категорій (тарифних розрядів), педагогічних звань

- Педагогічні працівники подають заяви про позачергову атестацію, про перенесення строку атестації.
- Працівники, включені до списків осіб, які підлягають черговій атестації, мають право подавати до атестаційної комісії заяви про присвоєння вищої кваліфікаційної категорії (тарифного розряду)

DECIDE

швейцарсько-український проект
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ОСВІТИ

Як атестувати заступників керівників закладів освіти: тільки на відповідність займаній посаді?

- Згідно з Положенням, визначеним в абзаці сьомому пункту 1 розділу I, керівники освітніх закладів, їх заступники, та інші педагогічні працівники, на яких не поширюється присвоєння кваліфікаційних категорій, проходять атестацію з метою встановлення відповідності чи невідповідності займаним посадам, та утвердження чи підтвердження тарифних розрядів.
- Пункт 3 розділу I Положення конкретизує, що для педагогічних працівників, для яких не передбачено присвоєння кваліфікаційних категорій, результати атестації визначають їх відповідність займаним посадам, та ну встановлюються або підтверджуються тарифні розряди.

- Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №963 від 14.06.2000, керівники та їх заступники входять до числа педагогічних працівників. Щодо визначення розмірів посадових окладів керівників та їх заступників освітніх закладів, вони визначаються згідно з вимогами наказу Міністерства освіти і науки України №557, узгодженими з нормами Інструкції №102 та постановою Кабінету Міністрів України №1391. Зокрема, посадові оклади заступників керівників встановлюються згідно з пунктом 3 наказу МОН №557.

У п. 8 Розділу 1 Положення про атестацію педагогічних працівників зазначено: підвищення кваліфікації педагогічних працівників проводиться в міжатестаційний період відповідно до законодавства і є необхідною умовою атестації. Попередню атестацію працівник пройшов у 2019 році. Наступна атестація у 2024 році. У міжатестаційний період, а саме у воєнний час, працівник 10 місяців перебував на обліку у центрі зайнятості і не проходив у 2022 році підвищення кваліфікації.

- Час, впродовж якого педагогічний працівник не перебував у трудових відносинах, не повинен зараховуватися до п'ятирічного періоду, впродовж якого педагогічний працівник повинен щороку підвищувати свою кваліфікацію.
- Що робити , якщо людина перебувала на простойі?

Чи є необхідним обов'язкове підвищення кваліфікації для отримання оплати, у випадку коли педагогічному працівнику додатково доручено викладання інших предметів чи інтегрованих курсів, враховуючи суперечність між абзацами 1 та 5 пункту 12 розділу I, де з одного боку вказано, що присвоєна кваліфікаційна категорія поширюється на весь обсяг педагогічного навантаження, а з іншого – що таке поширення можливе тільки при умові підвищення кваліфікації з цих предметів?

- Пункт 8 розділу 1 вимагає, що протягом міжатестаційного періоду педагогічні працівники мають проходити підвищення кваліфікації відповідно до закону, яке є обов'язковою умовою для атестації. Загальний час, проведений на підвищенні кваліфікації, розраховується за п'ять останніх років перед атестацією.
- У першому абзаці пункту 12 розділу I зазначено, що вчителі, які викладають кілька предметів, проходять атестацію з предмету, який вони викладають за своєю спеціальністю. У цьому випадку призначена кваліфікаційна категорія застосовується до всього викладацького навантаження, за умови підвищення кваліфікації з всіх викладаємих предметів.

- За абзацем п'ятим пункту 12 розділу I, якщо вчителю додатково доручено викладання інших предметів протягом міжатестаційного періоду, то призначена кваліфікаційна категорія застосовується до всіх цих предметів до наступної атестації.
- Відповідно до пункту 7 пункту 12 розділу I міжатестаційний період не може бути коротшим, ніж три роки, за винятком випадків додаткової атестації на вимогу вчителя. Час, проведений у відпустках, час навчання у вузах, а також періоди відстрочення атестації, не враховуються у міжатестаційний період.

Чи можна при черговій атестації задля збереження педагогічних звань не дотримуватись послідовності та атестувати на присвоєння першої кваліфікаційної категорії та підтвердження педагогічного звання?

Пункт 11 розділу 1 визначає, що зазвичай кваліфікаційні категорії та педагогічні звання видаються у строгій послідовності. Однак, фраза «як правило» сигналізує, що така послідовність не є строго обов'язковою, і існують випадки, коли можна відхилитись від зазначеного порядку. Тобто, у деяких обставинах можливе присвоєння кваліфікаційних категорій та педагогічних звань без дотримання зазначеної послідовності.

Як щодо періоду, коли працівник перебував на обліку у центрі зайнятості майже рік, а з 1 вересня 2023 року вийшов на роботу у заклад освіти?

Час, протягом якого працівник знаходився на обліку в центрі зайнятості, відсутній від роботи і не здійснював трудової діяльності, тому такий час не можна включати до страхового чи педагогічного стажу. Таким чином, період, коли працівник перебував на обліку у центрі зайнятості, не може розглядатися як частина міжтестастаційного періоду і, отже, не впливає на терміни проведення атестації після вступу на роботу в освітній заклад починаючи з 1 вересня 2023 року.

У пункті 6 розділу I позачергова атестація може проводитися за ініціативою педагогічного працівника та/або за однією з певних умов. Що це значить та /або?

Пункт 6 розділу I обговорює можливість проведення позачергової атестації, яка може відбуватися за бажанням педагогічного працівника або за певних умов.

Сполучник «або» вказує на альтернативу, тобто для проведення атестації достатньо або ініціативи працівника, або наявності конкретних умов, а не обох разом. Таким чином, умови не втрачають своїй важливості, але і не є обов'язковими, якщо ініціатива виходить від самого працівника.

Згідно з цим пунктом, позачергова атестація може бути проведена, якщо педагог відповідає встановленим критеріям освіти і стажу роботи, і пройшов через процес атестації за власним бажанням або при виконанні однієї з наступних умов:

- бути переможцем або лауреатом на національних чи міжнародних фахових конкурсах;
- мати наукові ступені, звання або освітньо-наукові/освітньо-творчі досягнення;
- успішно пройти процес сертифікації.

Тобто умови, зазначені у підпунктах 1-3 пункту 6 не є одночасною сукупністю підстав для проходження педагогічним працівником позачергової атестації, що засвідчено сполучником «або». Тому позачергова атестація педагогічного працівника можлива й виключно за його ініціативою.

Як бути, якщо вчитель не встиг набрати 30 годин підвищення кваліфікації за рік?

- Відповідно до статті 51 Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX кожен педагогічний працівник зобов'язаний щороку підвищувати свою кваліфікацію і загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника протягом п'яти років не може бути меншою за 150 годин.
- Пунктом 14 Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 (зі змінами), визначено, що необхідною умовою проходження атестації для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти є щорічне проходження підвищення кваліфікації.
- Законодавство не визначає ні мінімальну, ні максимальну кількість годин, які педагогічний працівник має присвятити своєму професійному розвитку впродовж одного року. Це питання має вирішуватися педагогічними працівниками з урахуванням багатьох чинників, обставин і можливостей, у тому числі фінансових, обговорюватися й узгоджуватися на педагогічній раді закладу освіти тощо. Тобто, якщо навіть маючи 2, 5 чи 10 годин підвищення кваліфікації за якийсь рік, педагог при цьому підвищував свою кваліфікацію щорічно й у загальному обсязі набрав не менше 150 годин за 5 років, він може атестуватися.

На сьогодні жоден нормативно-правовий акт не встановлює обсяг (тривалість) щорічного підвищення кваліфікації педагогічного працівника закладу загальної середньої освіти.

Сам факт проходження підвищення кваліфікації будь-якої тривалості впродовж календарного року вже є виконанням обов'язку педагогічним працівником щорічного проходження підвищення кваліфікації.

Чи можна відмовитися від проходження атестації?

Ні, вона обов'язкова.

Утім, є причини, з яких атестацію можуть перенести на один рік. Це може статися у випадку тривалої тимчасової непрацездатності, якщо саме в рік проведення чергової атестації вчитель перейшов на роботу до іншого навчального закладу. Або ж із інших поважних причин. У такому випадку до наступної чергової атестації за педагогами зберігаються встановлені за попередньою атестацією кваліфікаційні категорії (тарифні розряди), педагогічні звання.

Де проходити підвищення кваліфікації?

- Кожен учитель може самостійно обирати форми навчання, програми і навчальні заклади. Закон «Про освіту» говорить нам, що педагогам гарантується вільний вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку педагогічних працівників.
- При цьому є можливість вільно обирати види (навчання за освітньою програмою, стажування, участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо) та форми (інституційна, дуальна, на робочому місці (на виробництві) підвищення кваліфікації).

Учителі мають право підвищувати кваліфікацію у:

- закладах освіти, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою;
- інших суб'єктів освітньої діяльності;
- фізичних та юридичних осіб.

Вид, форму та суб'єкта обирає сам педагог. Але варто пам'ятати, що загальна кількість годин підвищення кваліфікації впродовж 5 років не може бути меншою за 150 годин.